

Bosnjaci Drze Kljuc Multietnicke Bosne

Author: [Senad Pecanin](#)

Ukoliko su ideju multietnicke Bosne u ratu branili Bosnjaci, onda bi je oni mogli i unistiti svojim glasanjem u miru.

Ovonedeljni opstinski izbori u Bosni pokazace koliko su Bosnjaci, Srbi i Hrvati spremni da okrenu ledja svojim nacionalistickim partijama i glasaju za multietnicku drzavu.

Neke predizborne ankete na ovo pitanje daju pozitivan odgovor. Ipak cini se realnijim da ce nacionalisticki obruc u kome bosnjacka, srpska i hrvatska oligarhija drze svoje nacije u Bosni, biti tek znacajnije oslabljen.

Pre svih, rezultati izbora zavisice od Bosnjaka, najbrojnije etnicke zajednice u zemlji. Ako oni nisu spremni okrenuti ledja vladajucoj Stranci demokratske akcije, populistickej, verskoj i nacionalistickej partiji, to ne ostavlja mnogo nade za ostale.

Alija Izetbegovic, harizmaticni predsednik bosanskog tripartitnog predsednistva i lider SDA uziva autoritet medju Bosnjacima. Medjutim ne postoji nijedan Srbin ili Hrvat koji smatra prihvatljivom njegovu politiku islamizacije svih segmenata politike i drustva.

Radikalna promena vlasti nuzna je za sve gradjane Bosne i Hercegovine. To se vidi iz letimicnog pregleda sumornog stanja u zemlji.

Pet godina nakon Deytonskog sporazuma i pet milijardi dolara zapadne pomoci, povratak izbeglica u njihove domove odvija se puzevskom brzinom. Egzistencijalna beda vecine stanovnistva vidljiva je na svakom koraku.

Rad drzavnih institucija i organa paralisan je birokratijom i politickim blokadama. Visoki predstavnik medjunarodne zajednice je u protekle dve godine doneo vise znacajnih odluka nego drzavni i entitetski parlamenti zajedno.

Proces privatizacije jos nije uzeo maha. Ono sto je do sada privatizovano svedoci o prodaji u bescenje najvrednije imovine novostvorenoj eliti posleratnih profitera.

Korumpirano sudstvo i drzavna administracija odlican su ambijent za bujanje kriminala i sverca. Strani ulagaci zaobilaze zemlju kao da je zarazena kugom, iako su strana ulaganja ocajnicki potrebna, sa stopom nezaposlenosti koja je dostigla 56 odsto.

Ne cudi sto se osecaj beznadja preneo i na mladje generacije i preostale obrazovane ljude. O tome svedoce dugacki redovi mladih strucnjaka pred zapadnim ambasadama u Sarajevu. Oni pokusavaju dobiti vize za odlazak iz zemlje.

I manje nevolje bile bi dovoljne da neka vlast bude porazena na izborima. Ali u danasnjoj Bosni i Hercegovini to uopste ne znaci da ce demokratska opozicija pobediti.

Izetbegoviceva stranka kontrolise Islamsku versku zajednicu Bosne i Hercegovine. Ta razgranata i dobro povezana infrastruktura na svim dosadasnjim izborima se stavljala u propagandnu sluzbu Izetbegoviceve partije.

Ni predstojeci izbori nisu izuzetak. U dzamijama sirom Bosne i Hercegovine imami nakon molitvi vode pravu propagandnu harangu protiv najozbiljnijeg Izetbegovicevog rivala, Zlatka Lagumdzije i njegove Socijaldemokratske partije (SDP).

Verski autoriteti u propovedima ovu stranku nazivaju ateisticom, komunistickom i antiislamskom. Oni skrecu paznju vernicima da je njihova islamska obaveza glasanje za Izetbegovicevu stranku.

Vladajuca SDA stranka ima bolje pocetne pozicije za izbore. Koferi dolara stizu iz islamskih zemalja, najvise iz Saudijske Arabije. Na raspolaganju su joj i budzeti velikih javnih preduzeca koje kontrolise, poput Elektroprivrede, PTT ili Fabrike duvana Sarajevo. Ova stranka kontrolise i najznacajnije elektronske medije.

Poslednji incidenti vezani za povratak bosnjackih prognanika u istocnoj Bosni, omogucavaju Izetbegovicu da se predstavi Bosnjacima kao jedini zastitnik.

Izetbegoviceva pozicija jeste neprikosnovena, ali je u poslednje vreme dozivela nekoliko ozbiljnih udaraca. Jedan od njih predstavlja umesanost njegovog sina Bakira u korupciono - mafijaske skandale.

Drugi udarac dosao je od jos jednog harizmaticnog muslimanskog lidera Harisa Silajdzica, koji je napustio vladajuću koaliciju. Nesumnjivo je da će njegova Stranka za Bosnu i Hercegovinu da odvede bar dvadeset odsto glasaca koji će se opredeliti za umereniju, iako nacionalno obojenu politiku.

Rezultati vise predizbornih anketa velike sanse daju jedinoj relevantnoj multinacionalnoj stranci u zemlji, Socijaldemokratskoj partiji Bosne i Hercegovine.

Ova stranka je jedina uspela prodreti u do sada neosvojive prostore - na teren vladajucih srpskih i hrvatskih nacionalistickih stranaka u Republici Srpskoj i u delove Federacije sa vecinskih hrvatskim stanovnistvom.

Socijaldemokratskoj partiji ide na ruku sto ima mladog obrazovanog lidera Zlatka Lagumdziju, koji je politicar okrenut Zapadu. Takodje je tu i politicka klima u kojoj dominira evropsko socijaldemokratsko okruzenje, ukljucujuci i nedavni trijumf Socijaldemokratske partije Hrvatske na izborima.

Smrt neprokosnovenog hrvatskog nacionalistickog lidera Franje Tudjmana kao i haska optuznica protiv Milosevica dodatno su pomogli Lagumdziji. On sada moze da tvrdi da je doslo vreme za silazak sa scene i njihovog ratnog partnera, Izetbegovica.

U Republici Srpskoj je prisutna nesto tolerantnija nacionalna politika Milorada Dodika, a Haski sud je optuzio jednog od kljucnih Karadzicevih ljudi, Momcila Krajisnika. Oslabljena je pozicija bosansko - hrvatskih ekstremista. Sada se sudbina multietnicke Bosne i Hercegovine nalazi u rukama bosnjacke vecine.

Bosnjaci su u ratu branili ideju multietnicke Bosne i Hercegovine, ali bi je, paradoksalno, mogli i unistiti svojim glasanjem za nacionaliste u miru.

Senad Pecanin je urednik nezavisnog casopisa "Dani" iz Sarajeva.

Location: Croatia
Bosnia and
Herzegovina

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/bosnjaci-drze-kljuc-multietnicke-bosne>